

Agustí d'Hipona, *Sermons 355 i 356*

Sermó 355

1. El que ara us diré és el motiu pel qual ahir vaig voler i vaig demanar a la vostra caritat que avui assistíssiu en més gran nombre. Vivim aquí amb vosaltres i per a vosaltres, i el nostre propòsit i el nostre desig és viure per sempre amb vosaltres juntament amb el Crist. Crec que la nostra vida està davant vostre de manera que fins i tot ens podem atrevir a dir, salvant les distàncies, allò que diu l'Apòstol: «Sigueu imitadors meus com jo ho sóc del Crist» (1Co 4,16). I per això no vull que cap de vosaltres pugui trobar-hi una excusa per a viure malament. «Hem de procurar fer el bé», diu el mateix Apòstol, «no solament davant de Déu, sinó també davant els homes» (2Co 8,21). Mirant per nosaltres mateixos en tenim prou amb la nostra consciència; però, en atenció a vosaltres, la nostra fama no solament ha de ser sens màcula, sinó que ha de brillar entre vosaltres. Retingueu això que he dit i distingiu-ho bé. La consciència i la fama són dues coses distintes. La consciència és per a tu; la fama per als altres. Aquell qui, confiant en la seva consciència, descuida la seva fama, és cruel, sobretot si es troba en aquest lloc del qual diu l'Apòstol en escriure al seu deixeble: «Sigues en tot un model de bones obres» (Tt 2,7).

2. Per tal de no allargar-me massa, tenint present sobretot que jo us parlo assegut mentre que vosaltres us canseu d'estar drets, us diré: Sabeu tots, o gairebé tots, que en aquesta casa, anomenada casa episcopal, vivim de tal manera que, en la mesura de les nostres forces, imitem aquells sants dels quals diu el llibre dels Fets dels Apòstols: «cap d'ells no considerava com a propis els béns que posseïa, sinó que tot estava al servei de tots (Ac 4,32)». Com que potser alguns de vosaltres no us heu esmerat prou en examinar la nostra vida per a conèixer-la com jo vull que la conegueu, us explicaré ara el que he dit abans breument.

Jo, en qui per misericòrdia de Déu veieu el vostre bisbe, vaig venir de jove a aquesta ciutat. Molts de vosaltres ho sabeu. Cercava un lloc on fundar un monestir per a viure amb els meus germans. Havia abandonat tota esperança mundana i no vaig voler ser el que hauria pogut ser. Tampoc –és cert– vaig buscar el que sóc. «M'estimo més quedar-me al llindar de la casa del meu Déu que anar a viure amb els injustos» (Sl 83,11). Em vaig separar d'aquells que estimen el món, però no em vaig equiparar als que governen els pobles. Ni vaig escollir un lloc superior en el banquet del meu Senyor, sinó el darrer i menyspreable. Però a ell va ploure de dir-me: «Puja més amunt» (Lc 14,10).

Fins a tal punt tenia por de l'episcopat que, quan va començar a créixer la meva fama entre els servents de Déu, procurava no acostar-me als llocs on sabia que no tenien bisbe. Me'n guardava bé prou i gemegava tot el que podia per a poder salvar-me en un lloc humil abans de posar-me en perill en un de més elevat. Però, com ja he dit, el servent no ha de contradir el seu Senyor.

Vaig venir a aquesta ciutat per a veure un amic al qual pensava que podia guanyar per a Déu vivint amb nosaltres en el monestir. Vaig venir tranquil perquè la ciutat tenia bisbe, però em van empresonar, vaig ser fet prevere, i així he arribat al grau de l'episcopat. No vaig portar res; vaig venir a aquesta església només amb la roba que portava posada. I com que havia projectat de viure en un monestir amb els germans, l'ancià Valeri, de felix memòria, em va donar l'hort on ara hi ha el monestir.

Vaig començar a reunir germans amb el mateix bon propòsit, pobres i sense res com jo, que m'imitessin. Com que jo havia venut el meu escàs patrimoni i havia donat als pobres el seu valor,

així mateix havien de fer-ho aquells que volguessin estar amb mi, vivint tots del que ens fos comú. Déu seria per a nosaltres el nostre patrimoni gran, ric i comú.

Vaig arribar a l'episcopat i vaig veure la necessitat per al bisbe d'oferir hospitalitat a tots els qui anaven i venien sense parar, ja que no fer-ho seria mostrar-se inhumà. Delegar aquesta funció al monestir semblava inconvenient. Per aquesta raó vaig voler tenir en aquesta casa episcopal el monestir de clergues. Heus ací com vivim. A ningú de la comunitat no li és permès de tenir res propi. Potser alguns ho tenen. A ningú no li està autoritzat; si alguns ho tenen, fan el que no els està permès. Penso bé dels meus germans, i, perquè sempre penso bé, m'he abstingut de fer cap investigació sobre això, ja que fer-la em semblaria una desconsideració envers ells. Sabia i sé que tots els qui viuen amb mi coneixen el nostre propòsit, coneixen la norma de la nostra vida.

[...]

6. Que sàpiga també la vostra caritat el que he dit als germans que viuen amb mi, que qui tingui quelcom, que ho vengui, o ho regali, o ho doni al comú; que ho posseeixi l'Església per mitjà de la qual Déu ens alimenta. I els he donat de termini fins a l'Epifania en atenció a aquells que o bé no van fer el repartiment amb els seus germans, o han deixat a les seves mans el que els correspon, o bé no han disposat encara dels seus béns en espera de tenir l'edat legat. Amb el que tinguin que facin el que vulguin, amb tal que siguin pobres amb mi i que ens confiem junts a la misericòrdia de Déu. Però, si no volen, si és que n'hi ha algun, jo he estat, com bé sabeu, el qui vaig establir que no ordenaria de clergue a ningú més que aquell que volgués romandre amb mi, de manera que, si desitjava abandonar el seu propòsit, li trauria el clericat ja que desertaria de la santa comunitat i de la companyia amb què havia començat a viure.

Però, veieu que a la presència de Déu i de la vostra, canvio de parer: aquells que vulguin posseir quelcom com a propi, aquells a qui no basti Déu i la seva Església, que romanguin on vulguin i on puguin, que no els trauré el clericat. No vull tenir hipòcrites. És cosa dolenta –qui ho ignora–, és cosa dolenta caure d'un propòsit, però encara és pitjor simular-lo. [...]

Qui vulgui romandre amb mi, té a Déu. Si està disposat a que l'alimenti Déu a través de la seva Església, a no tenir res propi, sinó a donar-ho als pobres o a posar-ho en comú, que romangui amb mi. Qui no vulgui això, disposa de llibertat, però que miri si podrà assolir l'eternitat de la felicitat.

7. Per ara ja n'hi ha prou. Espero que tots m'obeeixin de bona gana i que no hagi de trobar ningú que posseeixi quelcom, a no ser per alguna necessitat religiosa, i no per ambició. El resultat de la meva entrevista amb els germans el comunicaré a la vostra caritat després d'Epifania, si Déu vol. Tampoc no us amagaré la solució donada al litigi entre els dos germans, fills de Gener.

3. Us anuncio quelcom que us ha de causar goig. A tots els meus germans i clergues que viuen amb mi, els preveres, els diaques i els subdiaques, i al meu nebot Patrici, els he trobat tal com desitjava.

[...]

13. A vosaltres, germans meus, us exhorto: Si voleu donar quelcom als clergues, sapigheu que no ho heu de fer de manera que fomenteu els seus vicis en contra meva. Oferiu a tots el que vulgueu segons el vostre desig. Serà comú i es donarà a cadascú segons les necessitats de cadascú. No us oblideu de la col·lecta de l'església, i tots tindrem el suficient. M'agradaria molt que la col·lecta fos la nostra menjadora essent nosaltres els animals de Déu i vosaltres el seu camp.

Que ningú no doni un *birrus* [una mena de capa amb caputxa] o una túnica de lli, a no ser que sigui per al comú. El qui ha de rebre quelcom ho rebrà del comú. Jo mateix vull que sigui del comú tot el que tinc; per això no vull que la vostra santedat m'ofereixi a títol personal coses que només la meva persona pugui portar amb decència.

Se m'ofereix, per exemple, un *birrus* de valor; potser vagi bé per a un bisbe, però no per a Agustí, és a dir, per a un home pobre, nascut de pobres. Els homes podrien dir que porto vestits preciosos que no hagués pogut posseir ni a la casa del meu pare, ni en la meva anterior professió secular. No va d'acord amb mi; la meva vestimenta ha de ser tal que pugui donar-la a un germà meu si ell no en té; ha de ser tal que pugui portar-la amb decència un prevere, un diaca o un subdiaca; així és com la vull ja que la rebo per al comú. Si algú em dóna una peça millor, la venc, ja que aquest és el meu comportament habitual: quan una peça no pot ser comú, tenint present que pot ser-ho el valor de la mateixa, la venc i dono als pobres el seu import. Si a algú li agrada que jo tingui quelcom, que m'ho doni de tal manera que no me n'hagi d'averkonyir.

Us confesso que m'averkonyeixo dels vestits de valor que em doneu ja que no van a to amb la meva professió, amb aquesta advertència que us estic fent, amb aquests membres, amb aquestes canes.

I també us dic que si tal vegada algú es posa malalt a casa nostra o en la nostra societat o es troba convalescent, de manera que necessiti prendre quelcom abans de l'hora del menjar, no prohibeixo a les persones devotes de fer-li arribar el que els sembli bé; però cap de nosaltres no ha de tenir menjar o sopar a part.